

Sygn. akt II Ca 8/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 18 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chmura
Protokolant:	st. sekr. sąd. Elżbieta Wajgiel

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2017 r. w Kaliszu

na rozprawie

sprawy z powództwa B. S.

przeciwko Z. M.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrzeszowie

z dnia 15 listopada 2016r. sygn. akt I Cupr 339/15 upr

1. Oddala apelację,
2. Zasądza od pozwanego Z. M. na rzecz powódki B. S. kwotę 450 złotych /czteryście pięćdziesiąt złotych/ tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

SSO Jacek Chmura

II Ca 8 /17

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 listopada 2016 r. Sąd Rejonowy w Ostrzeszowie zasądził od pozwanego Z. M. na rzecz powódki B. S. kwotę 3.936 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 23 października 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz zasądził od Z. M. na rzecz powódki B. S. kwotę 717 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją pozwany wskazując na naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej oceny materiału dowodowego polegające na błędnym przyjęciu, że strony procesu nie łączyła żadna umowa na wznowienie znaków granicznych nieruchomości powódki oraz błędne uzasadnienie wyroku.

Wobec powyższego apelujący wniósł o wyznaczenie terminu rozprawy, przeprowadzenie dowodu z uzupełniających zeznań pozwanego oraz zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości oraz obciążenie powódki kosztami procesu za obie instancje przy uwzględnieniu kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o oddalenie apelacji oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Faktura Vat, jako dokument prywatny, zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowi jedynie dowód tego, że osoba, która je podpisała, złożyła oświadczenie w nich zawarte. Faktura nie może być traktowana jako źródło stosunku cywilnoprawnego. Czynności rachunkowo - księgowo, a zatem związane ściśle z należnościami finansowymi, nie mogą przesądzać o treści stosunku zobowiązaniowego na gruncie prawa cywilnego, a tym samym podpis odbiorcy faktury Vat nie stanowi potwierdzenia wykonania zobowiązania przez przyjmującego zamówienie ani uznania roszczenia przez zamawiającą. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 20 lutego 2003 r. (sygn. akt I CKN 7/01) znaczenie przyjęcia faktury polega na oświadczeniu przez dłużnika gotowości podjęcia czynności mających na celu sprawdzenie zasadności świadczenia oraz wykonania czynności księgowo - finansowych przygotowujących do spełnienia świadczenia, co nie może być zakwalifikowane jako oświadczenie wyrażające taką jego wolę wobec wierzyciela.

Rozpoznając niniejszą sprawę Sąd miał na względzie okoliczność, że za ogólny charakter postanowień umownych odpowiada powódka, jednak z uwagi iż pozwany jest profesjonalistą ustawodawca de facto przerzucił na niego obowiązek wykazania bezpodstawności roszczenia powódki.

W przedmiotowej sprawie nie jest kwestią sporną, że kiedy to została wystawiona przez pozwanego faktura z tytułu wznowienia granic, którą powódka uściśla, nie miała ona żadnych wątpliwości odnośnie zakresu i sposobu wykonanych prac wynikających z umowy z pozwanym. Należy przyznać rację pozwanemu, że z dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy (zawiadomienia o czynnościach, zeznania świadków) należy wnioskować, iż powódka zgodziła się na zmianę postanowień umownych i ustalenie granic nieruchomości poprzez wznowienie jej granic. Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Powódka zapłaciła wynagrodzenie, jednakże do dnia dzisiejszego nie otrzymała wykonanego przez pozwanego dzieła. Pozwany wskazuje, iż operat nie został poprawiony ze względu na uniemożliwienie przez powódkę dokonania dalszych czynności. Zarówno w orzecznictwie, jak i w literaturze przedmiotu wyjaśniono, że w zależności od rodzaju wykonywanego dzieła, w czasie jego realizacji, istnieje mniejsza lub większa potrzeba, a nawet konieczność porozumiewania się obu stron tego stosunku umownego. Jest to przy tym jedna z cech charakterystycznych umów rezultatu. Dostrzegając potrzebę porozumiewania się stron, przybierającą nawet potrzebę współdziałania, ustawodawca potrzebę tę uczynił obowiązkiem normatywnym (art. 354 § 2 k.c.), a przy czym w przepisach szczególnych, w tym w przepisach art. 639 i art. 640 k.c. dotyczących umowy o dzieło, zawarł uregulowania przewidujące skonkretyzowane już konsekwencje zachowań zamawiającego kwalifikowanych jako przeszkoda dla wykonania dzieła. Przewidziany w art. 640 k.c. brak współdziałania, stanowiąc jedną z przeszkód w wykonaniu dzieła w rozumieniu art. 639 k.c., zawiera się przeto w zbiorze przyczyn objętych tym przepisem, ale skutki tego przypadku podlegają odrębnej regulacji. Ustawodawca, przyznając wykonawcy w przypadku braku współdziałania zamawiającego uprawnienie do odstąpienia od umowy, w zakresie przysługujących wykonawcy roszczeń, nie odsyła do art. 639 k.c. i nie ma podstaw do wnioskowania o istnieniu takiego odesłania. Zaniechanie współdziałania, stanowiące przeszkodę do wykonania dzieła, jest tu traktowane jako zwłoka wierzyciela (art. 486 § 2 k.c.) i tak kwalifikowane zaniechanie ustawodawca opatrzył surowszą sankcją. Przyznał mianowicie wykonawcy prawo odstąpienia od umowy. Przez skuteczne wykonanie prawa odstąpienia wykonawca niweczy umowę i tym samym nie jest narażony na domaganie się przez zamawiającego wykonania dzieła. Odmienne uregulowanie uprawnień przyjmującego zamówienie w sytuacji zwłoki zamawiającego usprawiedliwia się potrzebą zapewnienia

przyjmującemu zamówienie szerszej ochrony niż wynika z art. 639 k.c. Na gruncie art. 639 k.c. nie ma podstaw do przyjęcia, że zobowiązanie wygasło. Wykonawca nadal pozostaje zobowiązany wobec zamawiającego do czasu ewentualnego wygaśnięcia zobowiązania z innych przyczyn niż przez wykonanie bądź ewentualnego wykonania po ustaniu przeszkody. Zamawiający świadcząc wynagrodzenie spełnia świadczenie wynikające z umowy, a przyjmujący zamówienie nie może wykluczyć, że zamawiający zgłosił się do niego po dzieło skoro był gotów je wykonać. Art. 640 k.c. pozwala przyjmującemu zamówienie uwolnić się od tej niepewności (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 200 r. II CKN 803/98, Biul. SN 2000/7/9). Odstąpienie od umowy wzajemnej musi być poprzedzone wyznaczeniem drugiej stronie odpowiedniego dodatkowego terminu do spełnienia świadczenia z równoczesnym zagrożeniem, że w razie bezskutecznego upływu tego terminu strona będzie uprawniona do odstąpienia. W konsekwencji skuteczne odstąpienie od umowy wzajemnej wymaga od wierzyciela złożenia dwóch oddzielnych oświadczeń woli - pierwszego wyznaczającego odpowiedni termin do wykonania zobowiązania oraz drugiego wskazującego na wolę odstąpienia od umowy (po bezskutecznym upływie odpowiedniego terminu do spełnienia świadczenia). Zgodnie bowiem przyjmuje się, że oświadczenie o wyznaczeniu odpowiedniego terminu wierzycielowi do spełnienia świadczenia musi w sobie zawierać jednocześnie zastrzeżenie, że po jego bezskutecznym upływie wierzyciel będzie uprawniony do odstąpienia od umowy. Pozwany nie dopełnił powyższego obowiązku.

W niniejszej sprawie powódka nie otrzymała do dnia dzisiejszego dokumentów, pozwany nie wywiązał się więc z umowy i tym samym obowiązany jest zwrócić powódce nienależnie pobrane świadczenie. Aby zniweczyć roszczenie powódki o zwrot wynagrodzenia, pozwany winien zatem wykazać, że wykonał umowę, albo że odstąpił od umowy na podstawie art. 640 k.c. i w związku z tym jest uprawniony do zwrotu poniesionych kosztów przystąpienia do wykonania umowy. Pozwany w niniejszej sprawie nie wykazał, że skutecznie odstąpił od umowy o dzieło oraz w jakim zakresie należy mu się od powódki zwrot kosztów związanych z przystąpieniem do wykonania umowy.

W związku z powyższym apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając nimi pozwanego Z. M. – w zakresie kosztów zastępstwa procesowego strony powodowej.

SSO Jacek Chmura